Өзбекстан республикасы халық билимлендириў министрлиги

Т.Н.Қары-Ниязий атындағы Өзбекстан педагогикалық илим – изертлеў институтының Қарақалпақстан филиалы

«МУҒАЛЛИМ ҲӘМ ҮЗЛИКСИЗ БИЛИМЛЕНДИРИЎ»

илимий методикалық журналының 10-жыллығы мүнәсебети менен өткерилген Республикалық илимий - әмелий конференция материаллары

(2016 жыл 15-январь Нөкис қаласы)

Нукус-2016

ӨЗБЕКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ХАЛЫҚ БИЛИМЛЕНДИРИЎ МИНИСТРЛИГИ

Т.Н.Қары-Ниязий атындағы Өзбекстан педагогикалық илим – изертлеў институтының Қарақалпақстан филиалы

«МУҒАЛЛИМ ҲӘМ ҮЗЛИКСИЗ БИЛИМЛЕНДИРИЎ»

илимий методикалық журналының 10-жыллығы мүнәсебети менен өткерилген Республикалық илимий - әмелий конференция материаллары

(2016 жыл 15-январь Нөкис қаласы)

Нөкис-2016

Xudaybergenova G. Sog'lom bola tarbiyasida oila, mahalla va talim tizimining hamkorligi 46
Uzaqbergenova T. Tarix darslarida qo'shimcha manbalardan foydalanish 48
Ташпулатов Ф А. Хотин - қизлар спорт орасида курашнинг ривожланиши масалари 51
Утепбергенова Т. Еш авлод онгини миллий қадриятларга муҳаббат руҳида ҳамда фуқаролик тарбиясини ташкил этиш йуллари 53
[illegible] М. Н., Азизов М. А. Спорт тўгараклар таълим-тарбия [illegible] 56
[illegible] Инвестиция фаолиятни молиялаштириш 58
[illegible] [illegible] o'quvchilarning bog'lanishli nutqini [illegible] 59
[illegible] М. Шавкат Раҳмон ижодида ватанпарварлик мадхи 60
[illegible] [illegible] hayotiy tajribasi asosida nevara tarbiyasi 62
[illegible] М. Махтумкули лирикасида хижрон мотиви 65
[illegible], Рахимова Д. Мактабгача ёшдаги болалар [illegible] мактаб ёшига ўтиш давридаги ривожланиш хусусиятлари 67
[illegible] Reproduktiv fikrlashning psixologik - pedagogik jabhalari 69
Мамбеткаримов Б.М., Юлдашев И.Г. Тенгламалар системаси илдизларини ажратиш усули 70
Утенбергенова Д.Н. Особенности использования описательных упражнений на уроке английского языка 71
Шамшетов Ш.С. Филиалы и представительства юридических лиц по гражданскому законодательству Республики Узбекистан: сходства и различия 72
Усенова Г.А. , Сейтжанова Л. Способы передачи некоторых терминов родства в английском и каракалпакском языках 73
Эгамбердиев Э.Х. Взаимосвязь правового государства с правовой культурой в Республике Узбекистан 75
Утепбергенова Д. Обучение взрослых иностранному языку 77
Жумашева Г.Х., Артикова Н. Подготовки детей к школьному обучению основное требование времени 79
Даулетиярова Н. К. Активные методы преподавания английского языка в начальных классах 80
Даулетиярова Н. К. Межъязыковые лакуны в системе английского и русского существительного 82
Ш.А.Кулдашева, И.Д.Эшметов, А.А. Агзамходжаев, Б.Жумабаев, Л.Аймурзаева, Есназаров А. Химическое закрепление засоленных песков кок-дарьи арала осущенного дна арала с помощью композиций-закрепителей водорастворимого полимера мпк-1 с древесными опилками 85
Ш.А.Кулдашева, И.Д.Эшметов, А.А. Агзамходжаев, Б.Жумабаев, Л.Аймирзаева, Есназаров А. Влияние добавок-закрепителей мпк-1 и его композиции на прочность засоленного песка кок-дарьи арала 89
Arzieva Biybi-Sanem Speaking as one of the main language skills 92
Embergenova A. Important Factors in Choosing Authentic Reading Material 93
Dauletmuratova Khurziya How to teach different types of writing 94

натижасини беради. Фуқаролик туйғуси асосларини ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни тарбиялаш жараёнида амалга оширилиши ёш авлоднинг мустақиллигимизни янада мустаҳкамлашда ҳуқуқий демократик ва инсонпарвар жамият қуришда фаол иштирокчига айланишга, ҳақиқий фуқаро бўлишга хизмат қилади. Шу билан бирга Мустақиллик шарофати билан Ўзбекистонимизда миллий қадриятлар ва урф- одатлар қайта тикланмоқда. Миллий қадриятларимиз ва урф- одатларимиз ёш авлод онгида истиқлол маданиятини яратишимизга негиз бўлиб хизмат қилмоқда ва жамиятимиз тараққиётига ўз ҳиссасини қўшмоқда. Жамиятимиздаги янгиланиш доимо маданий меросимизнинг гуллаб - яшнашига олиб келади. Бу эса ёш авлодни бирлашувида, миллий ўзликни англашнинг шаклланиши ва ривожланишида муҳим ғоявий восита бўлиб хизмат қилади.

Бугунги кунда энг сара урф – одатларимизнинг жамиятни бирлаштирувчи, ёшларимизни жипслаштирувчи, улар ўртасида меҳр-оқибатни кучайтирувчи, уларни сафарбар этувчи хусусиятларидан янада самаралироқ фойдаланиш яъни одат ва удумларни ихчамлаштириш, дабдабабозликка йўл қўймаслик лозим. Ватанимизнинг гуллаб - яшнаётганлиги, унинг жаҳон жамиятига юз тутаётгани, урф - одатларимизни, қадриятларимизни, миллий удумларимизни қайтадан тиклаётганимиз ва буларни давлат сиёсати даражасига кўтарганимиз бизнинг ва ёшларимизнинг маънавиятли эканимиздан далолат беради.

Хуллас, мустақилликнинг маънавий мустаҳкамлигини таъминлаш учун ёш авлоднинг миллий қадриятларимизга ва урф - одатларимизга содиқлигини таъминлаш, халқимизнинг маънавий меросини мустаҳкамлаш ва ривожлантириш, ёшларимизнинг ўз имкониятларини эркин намоён қилиши ва ватанпарварликни бунданда кучайтириш зарур.

Адабиётлар:
1. Мусурмонова О. Ўқувчиларнинг маънавий маданиятини шакллантириш – Т.: Фан, 1993 й.

СПОРТ ТЎГАРАКЛАР ТАЪЛИМ-ТАРБИЯ УЗЛИКСИЗЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШ

Ҳолиқова М. Н.
НамМПИ "Жисмоний маданият ва спорт" кафедраси ўқитувчиси
Азизов М. А.
НамМПИ "Жисмоний маданият ва спорт" кафедраси ўқитувчиси

Мамлакатимиз мустақилликка эришгач, ёш авлодни ҳар томонлама баркамол этиб тарбиялаш масаласи долзарб аҳамият касб этиб борди. Таълим соҳасида кенг кўламдаги ислоҳотлар амалга оширилиб, унинг сифати ва мазмунини тубдан янгилаш ва такомиллаштириш борасида мамлакатимиз рағбарияти томонидан бир қатор ҳуқуқий-меъёрий ҳужжатлар қабул қилинди. Жумладан, Ўзбекистон Республикасининг "Таълим тўғрисида"ги қонуни, "Кадрлар тайёрлаш миллий дастури" (1997 йил), Ўзбекистон Республикаси Президенти И.А.Каримов "Мамлакатимизда спортни ривожлантириш тўғрисида"ги (2003 йил), "2004-2009 йилларда мактаб таълимини ривожлантириш Давлат умуммиллий дастури тўғрисида"ги Фармон-

лари (2004 йил 21 май) ва яна бир қатор ҳужжатларда республикамизда мактаб таълимини ривожлантириш, таълим муассасаларини моддий-техник базасини мустаҳкамлаш, таълим жараёнини янги педагогик технологиялар асосида ташкиллаштириш, тарбия ишлари самарадорлигини ошириш борасида зарур мақсад-вазифалар белгиланган бўлиб, ҳозирда мазкур масалалар ўз ечимини топмоқда.

Ана шу эзгу мақсадида "Таълим тўғрисида"ги қонун, кадрлар тайёрлаш миллий дастурида истеъдодли болаларни излаб топиш уларни спорт тўгаракларга жалб қилиш вазифалари кўрсатиб ўтилган. Айниқса, ёшларни бўш вақтини тўғри ташкил қилиш, бадан тарбияси ва спорт билан шуғуллантириш, турли ҳил спорт турларни тавсия қилиш ота-она ва мураббий олдидаги муҳим вазифа ҳисобланади. Ёшларнинг бўш вақтини тўғри ташкил этиш. Шу жумладан, спортга жалб қилиш асосида ёшларимиз ўртасида кенг ташвиқот олиб бориш.

Дарҳақиқат, қадриятларига даҳлдор бўлиб, спорт турларимиздан миллий кураш, белбоғлик кураш, спорт турларга ёшлармизни жалб қилиниб борилса соғлом авлодни тарбиялаш йўлидаги муҳим омил бўлиб хизмат қилади.

Миллий спорт турларимиз ёшларни ҳаётга тайёрловчи тарбиявий аҳамиятга эга.

Болалар ёшликдан бошлаб тенгдош тенгкурлари билан курашиб катта бўлишади. Катталарни ҳурмат кичикларни иззат қилиш ёки бу вазиятларда ўзларини қандай тутишни ўрганишади. Кўплаб ижобий фазилатларни ҳам, салбий қилиқларни ҳам ўзлаштиришади. Ёмонликнинг оқибатларини ҳам ўз даражаси ва даврасида кўради. Интизомлилик, уюшқоқлик, иродалилик, қийинчиликларга чидаб, енгиб ўтишни, бошлаган ишни охирига етказишни, мақсадга етиш учун бор кучини ишга солишни ўрганишади жамоа бўлиб ҳис қилишади. Биргаликда харакат қилишни, курашишни, қийналиб бўлсада, ғалаба қилишни машқ қилиб боришга ундайди.

Спорт турли, юриш, югуриш, сакраш, ирғитиш ёки улоқтириш, тирмашиб чиқиш каби машқлар бола ҳаракатларини ривожлантириш ва такомиллаштиришда катта аҳамиятга эга.

Агар спорт тўгараклар йўлга қўйилса мақсадга мофиқ бўлар эди. Ушбу йўналишдаги ишларни ривожлантиришучун:

- ўқувчи-ёшларни спорт тўгаракларга жалб этиш, тарғибот ишларида оммавий ахборат воситаларидан фойдаланиш, мактабларда тўгаракларни тўғри йўлга қўйиш;
- тўгарак машғулотларни педагогик ва услубий мазмундорлигини ошириш уларнинг миллий мерос бўлиб келятган халқ ўйинларни ўргатиш;
- тўгаракларни моддий базасини бойитиш;

тўгарак раҳбарларини педагогик тайёргарликларини ошириш муҳим шарт-шароитлардандир.

Адабиётлар:
1. Физическая культура студента. Под.ред. В.И.Ильинича М. Гардарики 2002 г.